

ГРОМАДСЬКИЙ БЮДЖЕТ: ЯКА МОДЕЛЬ ПОТРІБНА УКРАЇНІ?

9 ЖОВТНЯ

Center for
Innovations
Development

Center for
Innovations
Development

Дослідження громадського бюджету в ОМС України

Анна Ємельянова, Сергій Лобойко
Катерина Іванченко, Анастасія Яригіна, Аріна Куц

▷ Громадський бюджет
запроваджено у 91 ОМС
України

1 обласна рада

1 районна рада

14 ОТГ

75 міста

Загальний розмір громадського
бюджету усіх ОМС України
за 2015-2017 роки (грн)

684 708 578

50 000

Світловодськ

по **100 000 000**

Київ, Одеса

Команди консультантів та ОМС

<p>ІБСЕД, SocialBoost</p> 	<p>Житомир, Дніпро, Жовква, Жовті Води, Канів, Львів, Броди, Краматорськ, Кременчук, Баранівська ОТГ, Бердянськ, Білгород-Дністровський, Боярка, Вільногірськ, Мелітополь, Охтирка, Рівне, Ромни, Суми, Тернопіль, Хмельницький, Чернівці, Шепетівка, Бахмут, Володимир-Волинський, Ніжин, Вугледар, Добропілля, Жмеринка, Каховка, Кривий Ріг, Чугуїв, Надвірна, Славутич, Баштанська ОТГ, Зеленодольська ОТГ, Первомайськ, Хмільник, Чортків, Яворів, Первомайський, Чернігів</p>
<p>Фонд Східна Європа, Асоціація відкритих міст</p> <p>Фонд Східна Європа</p>	<p>Вінниця, Коломия, Ужгород, Бровари, Нікополь, Прилуки, Полтавська обласна рада, Марганець, Тетіїв, Обухівська ОТГ, Трускавець, Покров, Переяслав-Хмельницький, Фастів, Бердичів, Ірпінь, Пирятин, Мукачево, Сосниця, Тростянець, Запоріжжя, Луцьк, Чернівці, Миргород, Броди, Жидачів</p>
<p>Раусі</p> 	<p>Харків, Білозірська ОТГ, Біла Церква, Черкаси, Балтська ОТГ, Северодонецьк, Миколаїв, Кропивницький, Енергодар, Долина, Дрогобич, Миргород</p>
<p>ОМС</p>	<p>Великосеверинівська ОТГ, Глобинська районна рада, Лиманська ОТГ, Івано-Франківськ, Заводське, Переяслав-Хмельницький, Давидівська ОТГ, Слаута, Світловодськ, Горішні Плавні, Новопсковська ОТГ, Микулинецька громада, Нетішин, Одеса, Перечинська ОТГ,</p>
<p>ЦРІ НаУКМА</p>	<p>Київ</p>

Проаналізовано положення 85 ОМС

щодо:

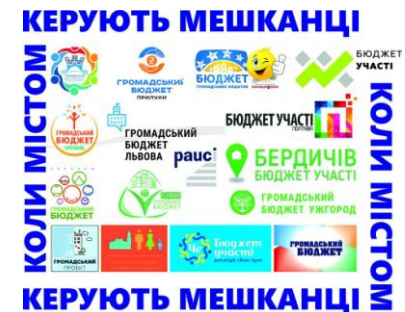
- 1) Термінології та дефініцій громадського бюджету
- 2) Профілю автора
- 3) Профілю особи, яка голосує
- 4) Способів ідентифікації автора та особи, яка голосує
- 5) Способів голосування
- 6) Способів визначення розміру громадського бюджету

Аналіз термінології та дефініцій громадського бюджету

15
варіацій назв

24
варіації
дефініцій

+ варіації від
аналітичних
центрів

Аналіз термінології та дефініцій громадського бюджету

Найпопулярніші назви:

- ▷ Громадський бюджет - **26 ОМС**
- ▷ Громадський бюджет (бюджет участі) – **17 ОМС**

Громадський бюджет ≠ Citizens budget

Громадський бюджет як частина назв в інших ОМС:

- ▷ Бюджет участі (громадський бюджет)
- ▷ Бюджетування за участі громадськості (Громадський бюджет)
- ▷ Громадський бюджет (бюджет участі, партисипаторний бюджет)
- ▷ Громадський (партисипаторний) бюджет
- ▷ Конкурс проектів місцевого розвитку «Громадський бюджет»
- ▷ Громадський бюджет участі

Найпопулярніші дефініції №1, №2, №3

<p>Процес взаємодії ОМС з громадськістю, направлений на включення жителів, які постійно проживають у межах міста, до прийняття рішень щодо розподілу, визначеної міською радою частини міського бюджету, залучення їх до участі у бюджетному процесі та надання можливості для вільного доступу до інформації, а також забезпечення відкритості та прозорості міської ради та її виконавчих органів</p>	<p>Процес взаємодії міської ради та її виконавчого органу з громадськістю, направлений на залучення жителів міста до участі у бюджетному процесі шляхом прийняття рішень щодо розподілу, частини міського бюджету, визначеної міською радою, шляхом подання відповідних ініціативних проектів розвитку, спрямованих на вирішення пріоритетних проблем міста та його жителів, та проведення відкритого громадського голосування за такі проекти</p>	<p>Частина бюджету міста, з якої здійснюються видатки, визначені безпосередньо членами територіальної громади міста, відповідно до Положення та за відповідною процедурою</p>
<p>11 ОМС: Баранівська ОТГ, Білгород-Дністровський, Дніпро, Жовті Води, Івано-Франківськ, Канів, Київ, Нікополь, Покров, Полтава, Суми</p>	<p>10 ОМС: Бахмут, Великосевєринівська ОТГ, Вугледар, Новопсковська ОТГ, Охтирка, Первомайськ, Славутич, Хмельницький, Хмільник, Чортків</p>	<p>10 ОМС: Біла Церква, Білозірська ОТГ, Бровари, Броди, Житомир, Жовква, Каховка, Кременчук, Первомайський, Тернопіль</p>

15 ОМС визначають громадський бюджет через місцеву ініціативу

Відповідно до ст.9 ЗУ “Про місцеве самоврядування в Україні” Члени територіальної громади мають право ініціювати розгляд у раді (в порядку місцевої ініціативи) будь-якого питання, віднесеного до відання місцевого самоврядування.

Профіль автора проекту

14 років – Біла Церква, Чернівці, Миргород, Миколаїв

15 років – Білозірська ОТГ

Іноземці, особи без
громадянства –
Бердянськ, Одеса,
Вугледар

16 років – Київ, Охтирка, Ужгород

18 років – Дніпро, Заводське, Броди

Юридичні особи (ініціативні групи, ГО) –
Бердянськ, Боярка, Бровари
лише ю.о.: Марганець, Каховка

Профіль особи, яка голосує

**Іноземці, особи без громадянства –
Київ, Чортків, Канів**

14 років – Біла Церква, Миргород

16 років – Жовті Води, Ніжин, Покров

18 років – Нікополь, Світловодськ, Івано-Франківськ

**Розширене засідання
виконкому**

Жидачів

**Голови вуличних та будинкових
комітетів**

Тростянець

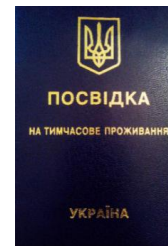
Належність автора/особи, яка голосує до територіальної громади

- ▷ **37/42 ОМС** – Реєстрація
- ▷ **23/34 ОМС** – Кожен житель/мешканець територіальної громади
- ▷ **22/26 ОМС** – Робота, навчання, служба
- ▷ **10/1 ОМС** – Не визначено
- ▷ **5/5 ОМС** – Реєстрація, народження, навчання, робота, нерухомість

Варіації способів ідентифікації

“ЕЛЕКТРОННИЙ КАБІНЕТ”

Довідка з місця роботи/служби

Не визначено способи
ідентифікації в положеннях
42 ОМС (щодо авторів)
32 ОМС (щодо осіб, які голосують)

Способи голосування

Електронний
9 ОМС,
у т.ч. 5 у
ЦНАП
(Одеса, Київ)

Надійність ідентифікації та чесність підрахунку ??

Змішаний
65 ОМС

Паперовий
12 ОМС
(Бердичів,
Тростянець)

22 ОМС: Внесення результатів голосування у ЦНАП до е-системи

Визначення розміру громадського бюджету в ОМС

- ▷ **Конкретний відсоток** - від 0,1% (Кременчук)
(від доходів, видатків, бюджету розвитку і т.д.) - до 10% (Ужгород)
- ▷ **Розмір визначається на кожен рік**
- ▷ **Конкретний розмір визначено у Положенні/Міській цільовій програмі** – від 300 000 грн (Нікополь)
– до 10 000 000 грн (Рівне, Миколаїв)

Приклади колізій

- 1) Відбір проектів, які отримали позитивну оцінку і були виставлені на голосування, здійснюють **дієздатні громадяни України віком від 16 років** та які зареєстровані на території міста шляхом електронного голосування на офіційному сайті міської ради у рубриці «Громадський бюджет» та шляхом відкритого голосування в спеціально визначених для цього заходу пунктах голосування. Громадяни України, які належать до територіальної громади міста і мають право голосу, можуть вибрати з-поміж виставлених на 1 голосування завдань 1 (один) проект.
- 2) Відбір проектів, які отримали позитивну оцінку та були відібрані для голосування, здійснюють **дієздатні громадяни України (іноземці та особи без громадянства, які мають дозвіл на постійне проживання на території України)**, яким на момент подання проектів або голосування **виповнилось 16 років**, які зареєстровані та проживають на території міста (або мають довідку про місце роботи, навчання, служби чи інші документи, що підтверджують їх проживання у місті), і **мають право голосу на місцевих виборах**, шляхом відкритого голосування в спеціально визначених для цього заходу пунктах для голосування.
- 3) Автор проекту – фізична особа, **повнолітній дієздатний громадянин України віком від 16 років**, який зареєстрований і проживає на території міста. Подання проектів та голосування за них можуть здійснювати дієздатні громадяни України (**іноземці та особи без громадянства, які мають дозвіл на постійне проживання на території України**), яким на момент подання проектів або голосування **виповнилось 16 років**, що зареєстровані та проживають на території міста

Що необхідно визначити у типовому положенні?

- ▷ Модель громадського бюджету в ОМС (чиновницька, громадська?)
- ▷ Профіль автора: вік, громадянство, належність до територіальної громади
- ▷ Профіль особи, яка голосує: вік, громадянство, належність до територіальної громади
- ▷ Способи ідентифікації авторів та осіб, які голосують
- ▷ Порядок голосування (спосіб, кількість проектів, встановлення результатів)
- ▷ Порядок попереднього розгляду проектів комісією, координаційною радою, порядок подання апеляції, її підстави
- ▷ Порядок реалізації проектів, права автора проекту у цей під час
- ▷ Ступінь залученості громадськості на кожному етапі
- ▷ Параметри громадського бюджету
- ▷ Інші питання?

Визначення моделі ГБ в ОМС

- ✓ Конкурс (під контролем влади) VS. участь (під контролем громадськості)?

Індикатори:

- ✓ Обмеження для фізичних осіб-авторів
- ✓ Участь влади у підготовці проектів
- ✓ Підтримка проектів до голосування
- ✓ Можливість апеляції
- ✓ Надійність способу голосування
- ✓ Реалізація проектів
- ✓ Інше?

Контактна інформація

Анна Ємельянова
Старший дослідник ЦРІ НаУКМА
0974092823, elabcid@gmail.com

Center for
Innovations
Development